

man, hvad er Sagen, men, fra hvem kommer den.

Fordringen om Normalarbejdsdagen kommer fru Arbejderen, men hvad skulde være til Hinder for, om alle de, der sympatiserede med den Sag, første Maj stillede sig i Arbejdernes Række, til hvilken politisk Gruppe han eller hun end hørte.

Forkortelse af Arbejdstiden er hele Samfundets Vel. J.

Frøken Vilhelmine Møller.

En æret Indsender bebrejder *Kvindebladet*, at det ikke har udtalt sig om den uhyggelige Sag i Børnehjemmet „Kana“, og spørger, om dette ikke er Fejghed.

Det er imidlertid en ganske anden Grund, der har bragt Bladet til at tie.

Jeg er nemlig af den Mening, at en Redaktør bør skrive i Overensstemmelse med den Kreds, for hvilken Bladet er Organ. Dette har jeg haft en bestemt Følelse af ikke at kunne i dette Tilfælde, idet et personligt Venskabsforhold til Frøken Vilhelmine Møller gennem en lang Aarrække vanskeliggør mig en Udtalelse fra et objektivt Standpunkt. Jeg har kendt hende som en begavet og sandhedskærlig Natur, som et saa opofrende og uegennyttigt Menneske, at jeg endogsaa efter hendes grufulde Daad maa sige: jeg har aldrig kendt noget bedre Menneske.

Man vil forstaa, at naar jeg indtager et saadant Standpunkt, sømmer det sig ikke for mig at udtale mig om den foreliggende Sag paa Redaktionens Vegne. At Ordet derimod er frit i Bladet i denne som i andre Sager, har jeg vist ved at give den ærede Indsender Lov til at udtale sig; men føler mig saa med det samme forpligtet til at svare, da jeg tror at have set dybere i Vilhelmine Møllers Sjæl end de fleste andre Mennesker. Jeg maa selvfølgelig bede mine Læsere forstaa, at jeg her ikke taler som Redaktør af *Kvindebladet* „Hvad vi vil“, men at min Udtalelse kun er et personligt Vidnesbyrd, som Offenheden kan tillægge saa lidt eller saa megen Vægt, den vil.

Først maa jeg svare E. W., at jeg ikke er enig med hende i, at vi Kvinder maa føle mere Skam end hvis det var en Mand, der havde begaaet denne Forbrydelse. Personlig føler jeg Sorgen og Skammen lige dybt, enten det er en Mand, der ødelægger Smaapiger, eller en Kvinde, der ødelægger Smaadrenge. Jeg har aldrig sat Kvinden højere end Manden; tvertimod har jeg atter og atter betonet baade offentligt og privat, at vi forlanger samme Moral for Mænd som for Kvinder. Tilbøjeligheder og Lidenskaber er vel ens i Menneskenaturen, og disse kan være lige svære at beherske for begge Køn, og mon ikke netop Aarsagen til megen Urenhed i Samfundet er, at Forholdene tvinger den ærbare Kvinde til Askese, medens Manden i tøjlesløs Lidenskab nøjes med de Kvinder, der er tilfals for Penge paa aaben Gade?

Var Samfundsmoralen derimod saa menneskelig, at der var Ligestilling mellem Kønnene saaledes, at et naturligt rent Forhold i Sympati og virkelig Tilbøjelighed var mu-

ligt for de mange, da saa det vistnok bedre ud i vort Samfund.

Jeg ser mig ikke i Stand til hverken at forsvare eller forklare Vilhelmine Møllers Færd, den er mig en psykologisk Gaade, men jeg vil prøve paa at give nogle Oplysninger om hendes Person, der maaske for andre kan være et Vink til at forstaa lidt af den mærkelige Personlighed.

Hun er født i smaa Kaar og har levet en glædeløs Barndom, puffet og stødt som den grimme Ælling i Andegaarden for hendes særegne Skikkelses Skyld. Kun altfor tarvelige Skolekundskaaber fik hun i Barndommen for denne rige og tørstende Aand, der sikkert kunde have bragt det vidt i Kundskabsfylde. Ud at tjene for sit Brød halvt som Barn og yderligere taale Regn og Rusk og Tornebuske. Arbejde og atter Arbejde, Nattevaagen og Slid, det bød man i rigt Maal denne taalmodige, kæmpestore, unge Pige, der kunde slæbe for to.

Allerede da grundede hun og tænkte — aa! hvor skal jeg faa Næring for min Aand.

Endelig fandt hun Vej til det religiøse. Kirken og en Menighed blev hendes bedste Sted; her var der nogen, der tog venligt imod hende, hun var nu ikke længere ene; sammen med andre havde hun nu et Maal at arbejde for.

Og hun var et ærligt Menneske i det religiøse Forhold.

Særlig ømtfølelse var hendes Hjerte overfor Samfundets „outcast children“, disse hjemløse Små, der maatte savne en hjælpende Moderhaand. Være noget for dem, det syntes hun maatte være dejligt, hun blev derfor ogsaa virkelig glad ved det, da hun i en Aarrække fik Lejlighed til at uddanne sin Aand, besøge Højskolerne Vallekilde, Askov og Mors og faa Lov til at arbejde paa sig selv og uddybe sine store Evner for muligvis at paatage sig en opdragende Gerning.

Det var ikke enkelte Venner, hun nu vandt i sin Skoletid, men Hundreder af begavede Mænd og Kvinder ude i Landet blev hendes Venner. Hun var frastødende i sit Ydre, men uendelig sympatetisk, hvis man blot talte med hende i nogle Minuter. Hun tænkte klarere og dybere end de fleste og havde en rammende Vittighed til enhver Dumhed, men hendes Vittigheder saarede aldrig.

Hvilken ung Mand vilde ikke gerne tale med denne vittige og aandfulde Kvinde? hun var ikke som de andre. Hun kunde behandle baade religiøse og menneskelige Spørgsmaal altid behersket og roligt. Hendes blide Øjne fortalte ikke om Lidenskab og Kamp, og aldrig røbede hun ved et Blik nogen sanse- lig Tilbøjelighed, saa ingen Mand kunde mistænkes for at nære erotiske Følelser for hende; det forbød hendes Karleskikkelse.

Men sæt nu, at hun alligevel havde disse naturlige Tilbøjeligheder i det skjulte, blot stærkere end andre. Sæt, at hun med sin dybe religiøse Poenitense daglig dædede denne erotiske Trang, til den paa Slutningen af hendes Ungdomstid havde naaet Abnormiteten — Børnene — og hun Hysteriets Vanvid.

Alle læsede Eyrder paa dette deltagende og hjælpsomme Menneske, baade aandelige og legemlige. Havde de unge en Kærestesorg, saa maatte de til Vilhelmine Møller, ti hun kunde vise dem til nyttigt Samfunds-

arbejde og Religionens Trøst; hendes stærke Sjæl kunde løfte dem over Sorgen til Frigørelse og Arbejde.

Led gamle Mennesker af Mismod, saa maatte de til Vilhelmine Møller, hun kunde bringe Haab i deres Sind og faa dem til at le over deres selvskabte Bekymringer.

Var Børn forknytte, eller vilde de have Legetøj og Fornøjelser, saa kunde hun gerne spille Pjerrot à la Volkersen blot for at glæde de smaa.

Men sæt nu, at denne samme Vilhelmine Møller selv bar paa den hemmelige Sorg, at hun ikke havde naaet et Kærlighedsforhold; sæt, at alle disse Venner, der skulde have Trøst, yderligere hidsede og tyngede hendes erotiske Følelser og fremkaldt Nervesvækkelse og Hysteri?

Da hun skulde overtage Børnehjemmet, var hun meget bange for ikke at skulle kunne løse sin Opgave. Hendes Ærbødighed for alle de smaa Ejendommeligheder var saa stor, at hun frygtede, hun manglede Forstand og Kærlighed til at udvikle alle disse fremmede Børn overensstemmende med deres medfødte Natur.

Hvem véd, om ikke hendes Ansvarsfølelse var saa stor, at hun efter det gruelige Fald med Barnet har tænkt ham befriet og bedre gemt ved at sætte ham ud af Verden?

Hun led indtil Sygelighed af Ensomhedsfølelse. Da hun som Forstanderinde i en saa betroet Stilling selvfølgelig maatte vælge sin Medhjælp og havde antaget Fru Mack-vitz, syntes Bestyrelsen ikke om denne Medhjælp. Hun svarede den: „Her gaar jeg i denne store Gerning uden Støtte, har kun de smaa at tale med; jeg maa have et voksent Menneske, som er min Ven, ellers gaar jeg under.“

Hendes Nervesystem var i de senere Aar meget nedbrudt.

Indsenderinden E. W. skriver, at vi maa beklage hendes Adfærd — ja det kan vi ikke lade være med; men burde ikke hun og alle, der forbryder sig mod Samfundets og Menneskelighedens Love, have Krav paa dyb Medfølelse af dem, hvis Fod aldrig gled og faldt paa Livets slibrige Veje?

Sagtens kan den danse let og skyldfri hen ad Vejen, som er værnet paa alle Kanter og aldrig betynger sit Sind med andres Sorger; men let glider dens Fod, der har Hjertelag for Samfundets Nød og lægger Skuldre til at bære Venners Bekymringer, og i et alvorligt Arbejde vil gøre sit til at raade Bod paa Samfundets Brøst.

Men Vilhelmine Møllers Opofrelse har været over Ævne.

At Børnehjemssagen selv vil lide ved hendes Forbrydelse, derfor nærer jeg ingen Frygt. De, der hidtil har sluttet sig til den, lader ikke de smaa lide for hendes Brøde. Vil en enkelt unddrage Børnehjemmet Bidrag, vil forhaabentlig 10 melde sig til.

Endnu en Gang ønsker jeg at betone, at denne Artikel er en ganske personlig Udtalelse. Johanne Meyer.

Kvinden i de forenede Stater.

I en Række Artikler i „La Revue des deux mondes“ fremlægger M. de Varigny de Aarsager, som, i Følge hans Anskuelse, har været medvirkende til den Tradition og